

Evaluatie verkeerseducatie Steenwijkerland

Uitkomsten enquête en vervolgstappen

Anne Marthe Jalvingh
Kaya Voskuil

Deelname scholen en respondenten aan enquête

	verkeersouder
Naam basisschool	
1 BS De Lepelaar, Scheerwolde	
2 obs Beatrixschool, Steenwijk - D	
3 obs Burg. de Ruiterschool, Kuinre	
4 obs De Driesprong, Eesveen	
5 obs De Noorderschool, Giethoorn - V,D (0)	
6 obs De Rolpaal, Blokzijl	
7 obs De SamenSprong, Steenwijk	
8 obs De Slinge, Oldemarkt - V,D	
9 obs De Voorpoort, Vollenhove - *	
10 obs De Woldschool, Steenwijkerwold	
11 obs Emmaschool, Steenwijk - V/O	
12 obs Gen. v.d. Boschschoon, Willemsoord - D	
13 obs School B, Steenwijk - D, L/C	
14 Openbare Zuiderbasisschool, Giethoorn - V,D (0)	
15 Basisschool 't PuzzelsTuk, Tuk - V, D	
16 GBS De Wegwijzer, Steenwijk - D	
17 KBS Don Bosco, Steenwijkerwold - D	
18 KBS Sint Bernardus, Oldemarkt - V	
19 KBS Sint Clemens, Steenwijk - D	
20 KBS Sint Martinus, Vollenhove - D	
21 KC Eben-Haëzer, St. Jansklooster - D	
22 KC Bernhard, Steenwijk	
23 KC Claus, Steenwijk - V, MR, L	
24 KC De Ark, Oldemarkt	
25 KC De Buitenhoeve, Eesveen	
26 KC De Schutsluis, Blokzijl	
27 KC De Wiedekieker, St Jansklooster - V, D (●)	
28 KC Het Kompas, Steenwijk	
29 KC Het Kompas, Vollenhove - L	
30 KC Immanuël, Steenwijkerwold	
31 KC Johan Friso, Steenwijk - D	
32 KC Willem Alexander, Steenwijk - D	
33 PCB De Opstap, St Jansklooster - V (●)	
34 PCB Eben-Haëzer, Ossenzijl - D	
35 PCS De Buuzekaamp, Belt-Schutsloot - L	
36 De Lisdodde, Wanneperveen - D	
37 OEC 't Ravelijn, Steenwijk - D	
	24

Legenda
D= directie
V= Verkeersouder
MR = Medezeggenschapsraad
L= Leerkracht
C = Conciërge
O = Ouderraad
(●) = vragenlijst voor meerdere scholen ingevuld door één persoon
(0) = vragenlijst voor meerdere scholen ingevuld door één persoon
* Ondersteunend directeur/IB'er/leerkracht (één persoon)

- Vragenlijst kon drie weken worden ingevuld (1 t/m 21 april 2019)
- Uitnodiging per e-mail, na een week herinnering per e-mail
- Na twee weken zijn de ontbrekende scholen gebeld ter herinnering

Deelname scholen en respondenten aan enquête

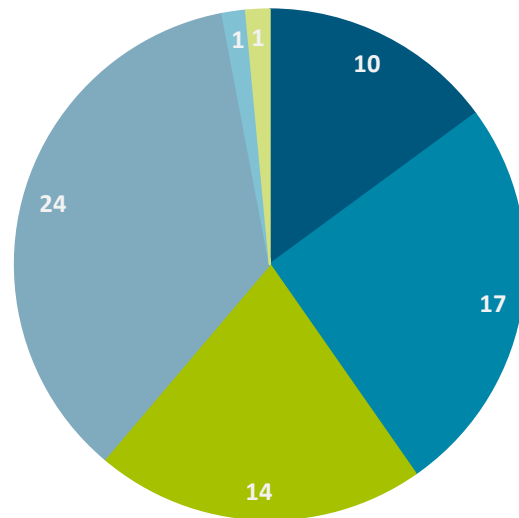
Aantal basisscholen	37
Aantal basisscholen deelgenomen	25 (68%)
Aantal vragenlijsten ingevuld door directie	16
Aantal vragenlijsten ingevuld door MR	1
Aantal vragenlijsten ingevuld door verkeersouder	7
Aantal vragenlijsten ingevuld door overig	6
Aantal scholen met meerdere respondenten	6

- De vragenlijst is alleen verstuurd naar Primair Onderwijs (PO)
- Voortgezet Onderwijs (VO) bleek lastig bereikbaar, dus buiten beschouwing gelaten
- In de analyses is het aantal respondenten verwerkt, *niet* het aantal scholen (in verband met de onmogelijkheid om antwoorden samen te voegen)
- *We/* worden vergelijkingen gemaakt tussen antwoorden van verschillende betrokkenen (met name directie versus verkeersouders)
- De resultaten zijn ‘gekleurd’, omdat de vragenlijst voornamelijk is ingevuld door betrokkenen van scholen die regelmatig/altijd gebruikmaken van het aanbod van de gemeente
  - Resultaten kunnen alleen voor deze groep geïnterpreteerd worden

Aanbod verkeerseducatieve programma's

- Vrijwel alle scholen in dit onderzoek maken gebruik van het aanbod van verkeerseducatie vanuit de gemeente

Redenen voor gebruik van het aanbod vanuit de gemeente

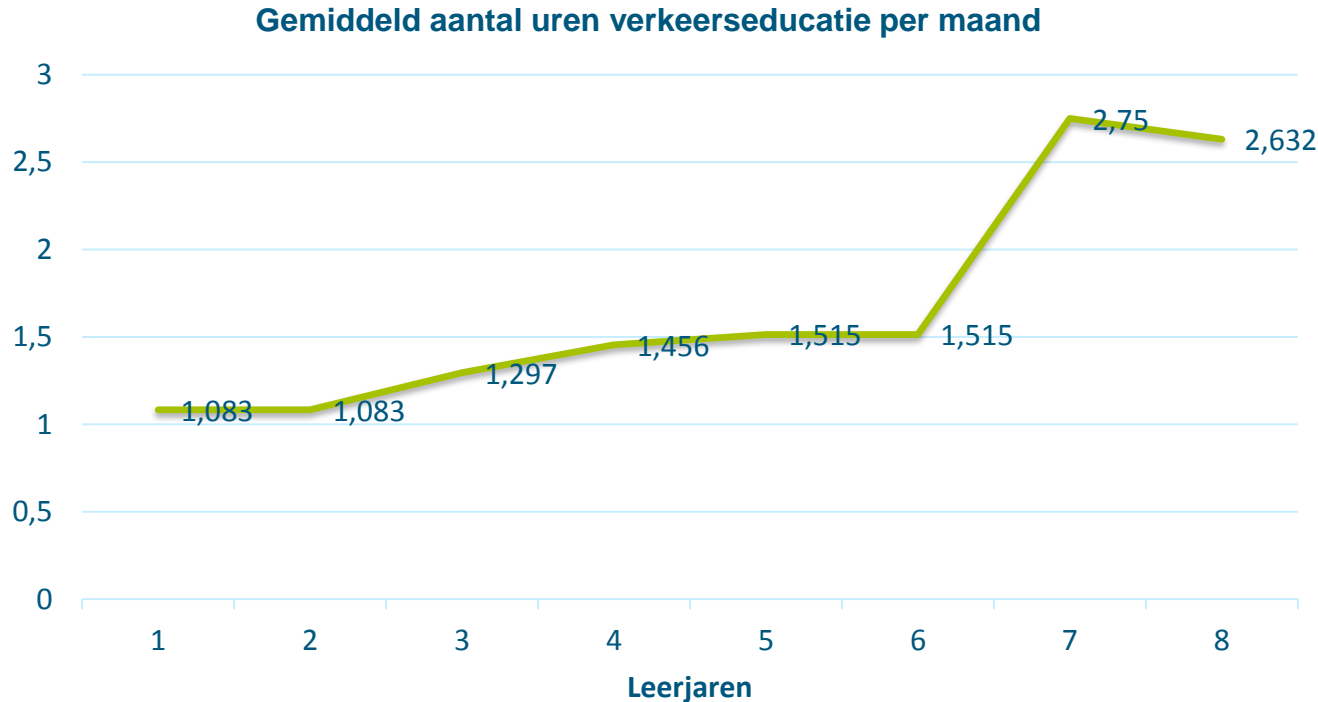

- De hoeveelheid/de keuze uit verschillende programma's
- De vergoeding van de kosten van de programma's
- Het gemak om mee te doen aan de programma's
- De toegevoegde waarde die de programma's leveren aan verkeersveiligheid
- Geen van bovenstaande/weet ik niet
- Anders, namelijk...

- De hoeveelheid en kwaliteit van de programma's voldoen (zeer) goed aan de verwachtingen
- Scholen nemen ook eigen initiatief om andere verkeerseducatie uit te voeren, maar het is niet geheel duidelijk welke educatie en hoe die is vormgegeven
- Ook de vergoedingen worden door deze groep nagenoeg altijd aangevraagd

Tijdsbesteding verkeerseducatie

- Er bestaat geen wettelijk minimum aantal uren verkeerseducatie op basisscholen

- Voor groep 1 en 2 zijn minder antwoorden ingevuld, dus in die groepen minder verkeerseducatie?
- Het gemiddelde aantal uur verkeerseducatie neemt toe aan het einde van de basisschool → een verklaring hiervoor zou het fietsexamen (theorie & praktijk) kunnen zijn

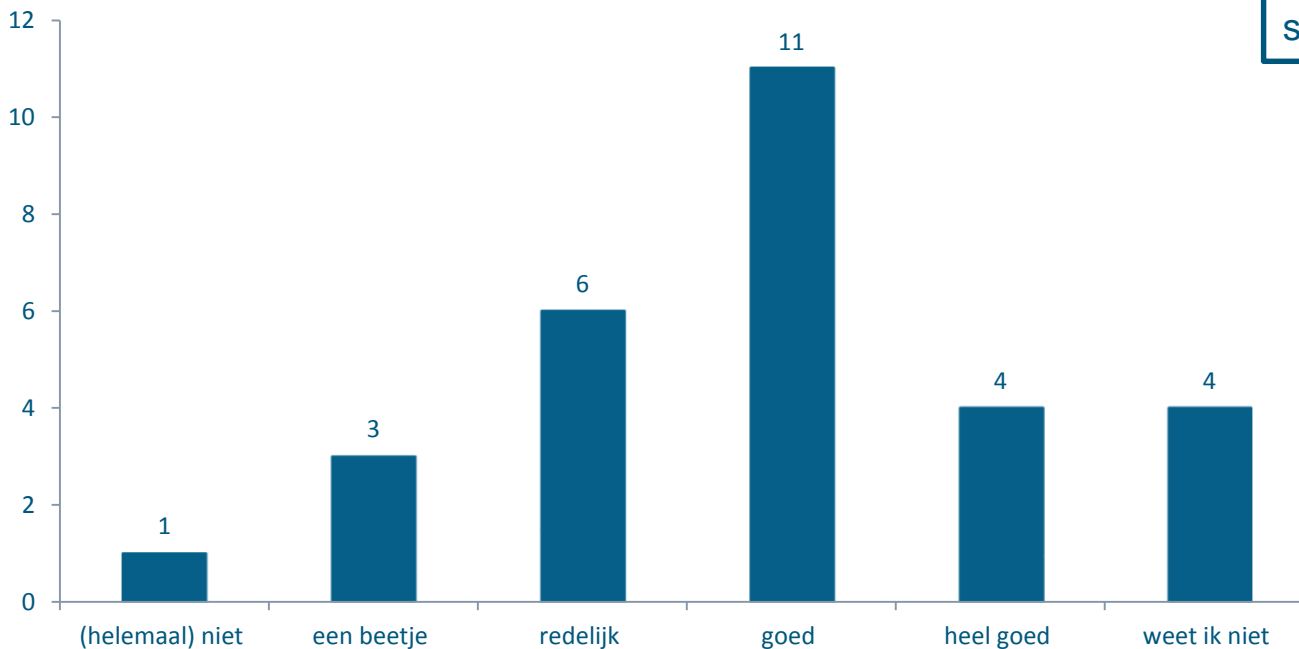
Vorbereiding op het Voortgezet Onderwijs

“In hoeverre worden leerlingen in groep 8 voorbereid op nieuwe verkeerssituaties als zij naar het VO gaan?”

Manieren van voorbereiden:

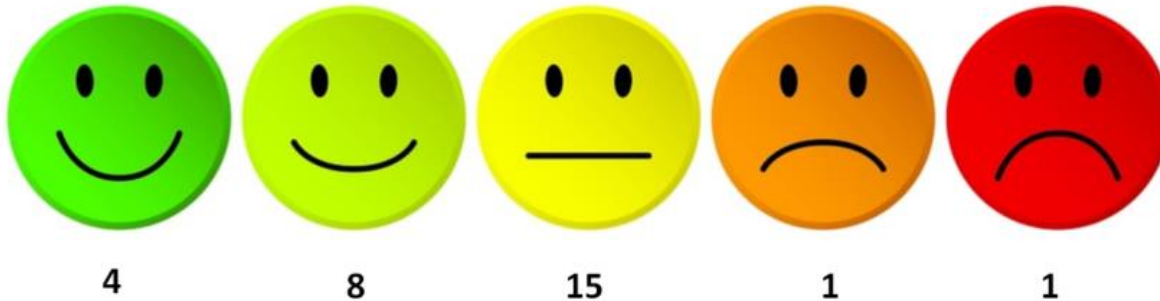
- Besprekingen over verkeer in de klas
- Verkeerslessen
- Oefenen in de praktijk

→ Voorbereiding verschilt per school

Verkeersveiligheid in de schoolomgeving

“Hoe beoordeelt u de verkeersveiligheid in de schoolomgeving?”

Geen verschillen in 'rol' van respondent
(directie/MR/verkeersouder/overig)

Aanbod: wat gaat goed en wat kan beter?

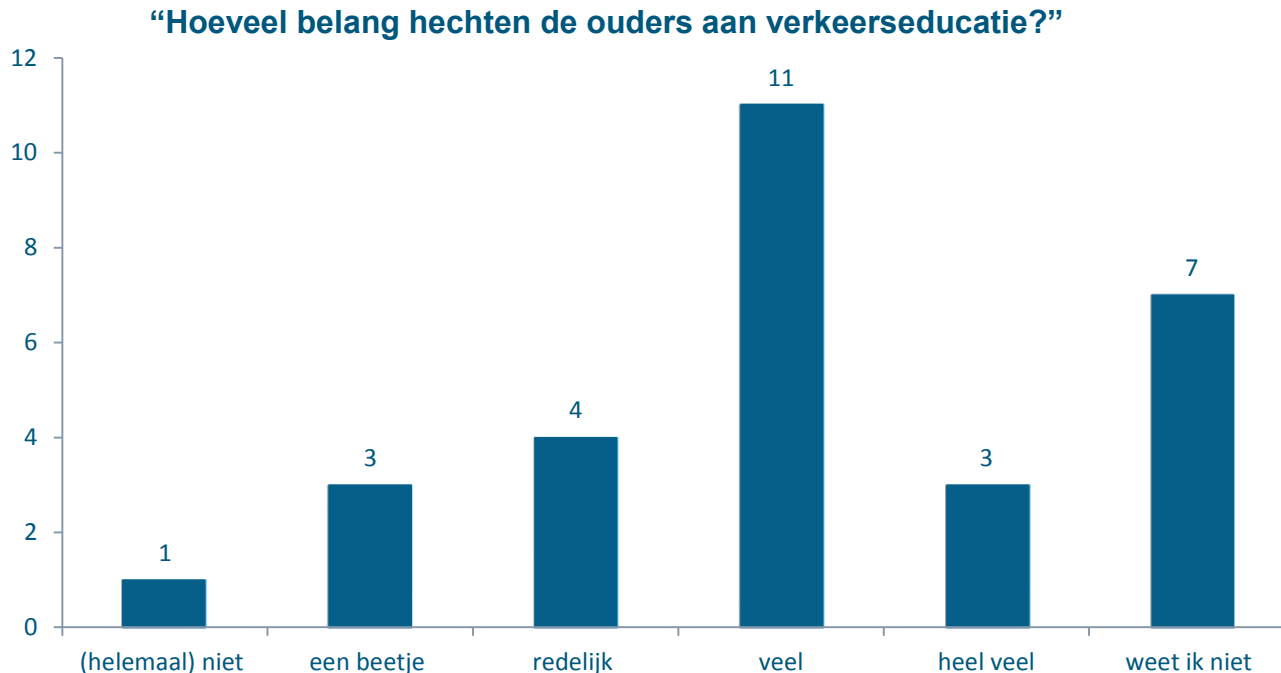
- Doorgaande lijn/verschillende lessen – *“Het zijn veelal standaardprogramma's waar een doorgaande leerlijn in zit door de jaren heen. Daardoor is het makkelijk en voorspelbaar om er les in te geven.”*
- Veel aandacht voor verkeerseducatie – *“Er wordt veel aandacht aan besteed, helder en duidelijk. De pakketten zijn ook zeer kindgericht en duidelijk.”*
- Divers aanbod – *“Het belang van verkeerseducatie is er bij iedereen. Diverse educatieve en leuke verkeersactiviteiten worden aangeboden.”*

- Meer praktijk en situatiegerichte lessen – *“Praktijklessen in de schoolomgeving.”*
- Meer educatie over landbouwvoertuigen – *“Landbouwvoertuigen zie je veel in het gebied. Hier educatie over.”*
- Het bereiken van de ouders, bijvoorbeeld voor hulp – *“Krijg geen hulp van ouders. Ben alleen verkeerouder. Vele dingen geprobeerd om hulp te werven, maar er is geen interesse bij de ouders.”*

Communicatie: betrokkenheid ouders

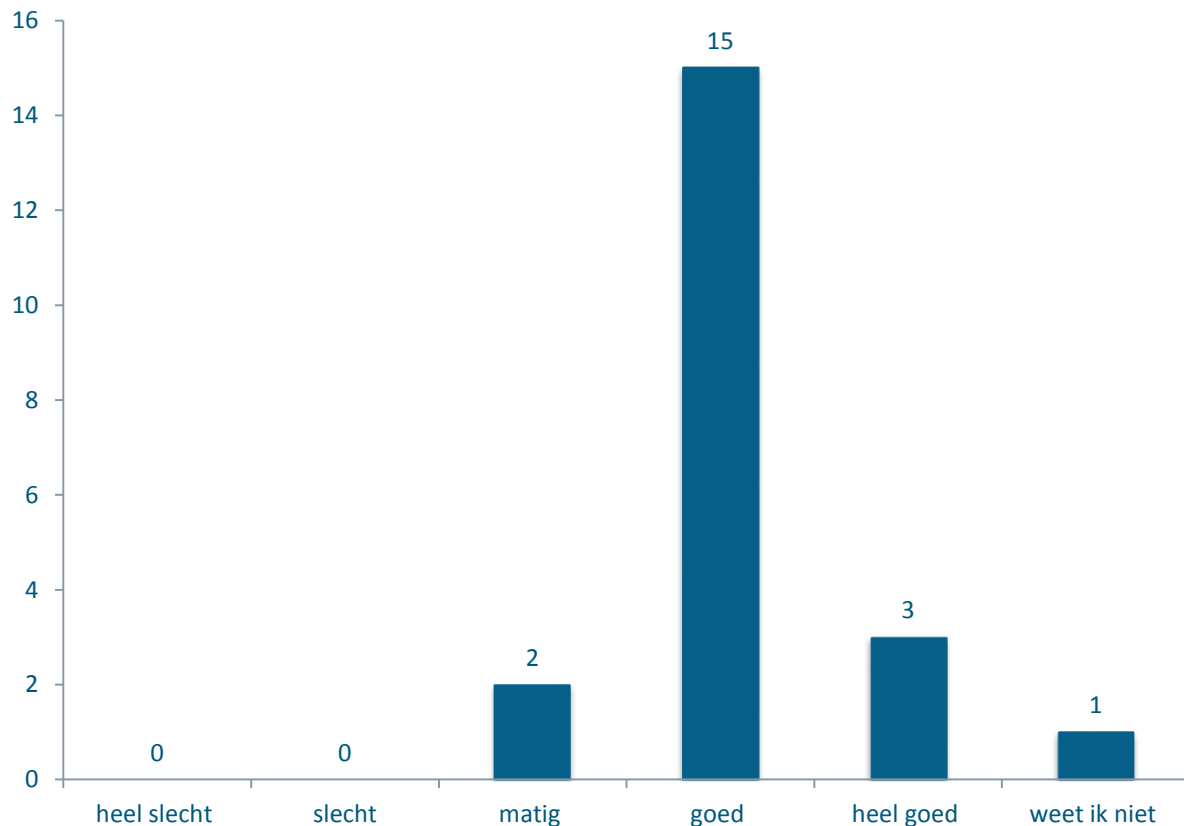

- Ouders willen naar verwachting wel wat bijdragen als het gaat om moeite en tijd, maar (veel) minder als het gaat om kosten
- Scholen ervaren dat ouders verwachten dat de school verantwoordelijk is voor verkeerseducatie (deze informatie is buiten de vragenlijst verzameld)
  - Meer aandacht voor ouderbetrokkenheid en thuis oefenen is gewenst

Communicatie: gemeente

- De meeste scholen waar de vragenlijst voor is ingevuld, hebben contact met de gemeente

“Hoe verloopt de communicatie met de gemeente?”

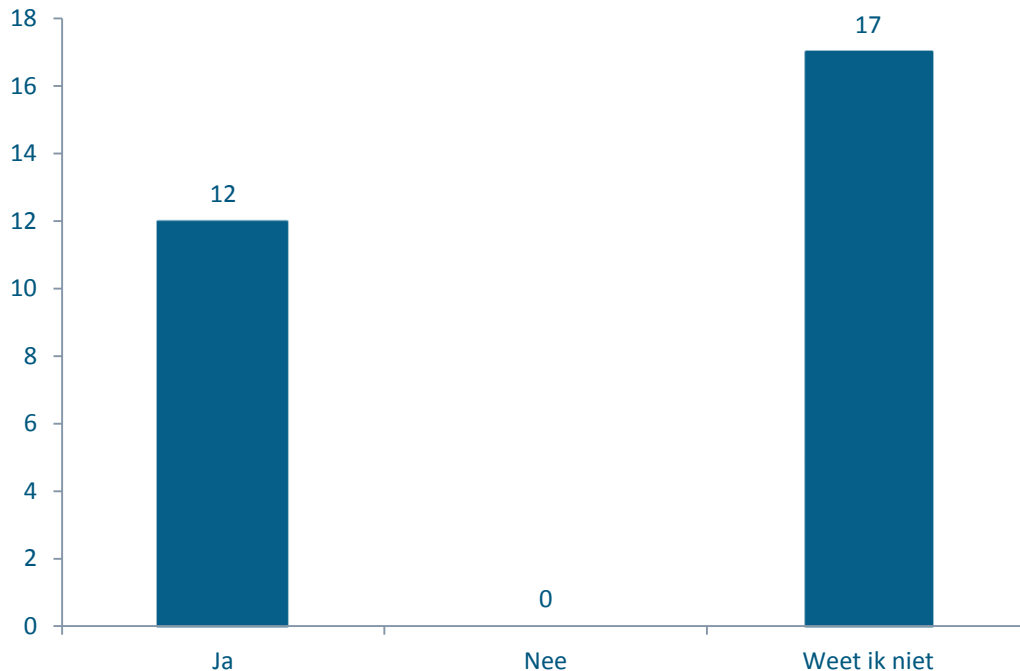

- De meeste scholen hebben 1 à 2 keer per jaar contact met de gemeente over verkeerseducatie
- Contact komt over het algemeen van twee kanten
- Over het algemeen zijn respondenten tevreden over het contact met de gemeente

Communicatie: VVN Steenwijkerland en verkeersouders

Allereerst is gevraagd *of* er contact is met VVN SWL:

“Is er ook contact met VVN SWL?”

Indien contact met VVN SWL:

- De meeste scholen hebben 1 à 2 keer per jaar contact met VVN SWL
- Over het algemeen zijn respondenten tevreden over het contact met VVN SWL

Meestal door
directie ingevuld

Communicatie

De meeste communicatie vindt plaats tussen gemeente en scholen en tussen VVN SWL en verkeersouders, daarnaast ook communicatie tussen gemeente en VVN SWL en tussen scholen en verkeersouders

- Er is sprake van overlap door o.a. verkeersoverleggen, maar er bestaan verschillende communicatiestromen
- Omdat iedereen hetzelfde doel heeft (goede verkeerseducatie en hoge verkeersveiligheid) valt er meer te behalen qua stroomlijning in communicatie

Verdere ideeën over de communicatie worden in de aanbevelingen besproken

Communicatie: wat gaat goed en wat kan beter?

- Duidelijke en heldere communicatie – *“Informatie is duidelijk en helder.”*
- Contact met en inzet van verkeersouders – *“Contact met verkeersouder.”*
- Snel handelen, korte lijntjes – *“Korte lijnen, heldere communicatie over aanbod, mogelijkheden.”*

- Wijzigingen in contactgegevens (van alle partijen) moeten goed gecommuniceerd worden
- Verder weinig (gemeenschappelijke) suggesties voor verbetering

Belangrijkste conclusies uit enquête

- ‘Gekleurde’ resultaten → info over scholen die weinig/geen gebruik maken van het aanbod is beperkt
- Aanbod en kwaliteit van de programma’s voldoen aan de verwachtingen, maar aanbod kan op sommige vlakken worden uitgebreid
- Het gemiddelde aantal uur verkeerseducatie neemt toe aan het einde van de basisschool
- De verkeersveiligheid in de directe schoolomgeving wordt niet altijd als goed beoordeeld
- Ouders zijn redelijk betrokken bij verkeerseducatie, maar dit zou beter kunnen
- Respondenten zouden meer in de praktijk willen oefenen, ook door/vanuit ouders
- Respondenten zijn over het algemeen tevreden over het contact met de gemeente en VVN SWL
- Communicatie tussen gemeente, scholen, VVN SWL en verkeersouders: betere stroomlijning om gemeenschappelijk doel (verkeersveiligheid) te bereiken

Aanbeveling 1: ontbrekende scholen

- De scholen waar de vragenlijst voor is ingevuld, zijn doorgaans de scholen die al van het aanbod in verkeerseducatieve programma's van de gemeente gebruikmaken
  - Onduidelijk waarom andere scholen geen/weinig gebruikmaken van het aanbod
- Zie ook de kaart in de bijlage voor een overzicht in deelname aan het onderzoek en gebruik van het huidige aanbod vanuit de gemeente

Advies n.a.v. bijeenkomst op 7 mei 2019

Ga bij deze scholen langs om te vragen waardoor zij geen/weinig gebruik maken van het aanbod. Door persoonlijk contact:

- Ontstaat duidelijkheid
- Kunnen zorgen (bijvoorbeeld over benodigde tijd en kosten) worden weggenomen
- Wordt enthousiasme voor verkeerseducatie overgedragen
- Haken meer scholen aan bij het aanbod in verkeerseducatie

Wie moet deze taak oppakken?

De gemeente en VVN SWL stemmen samen af wie dit oppakt

Aanbeveling 2: verkeersweken

- Op sommige scholen worden al verkeersweken georganiseerd, goed voorbeeld!
- Kan dit verder uitgerold worden?
- De voordelen van verkeersweken:
  - Een rode draad, samenhangende activiteiten
    - Veel aandacht op zowel de scholen als bij de ouders
    - Mogelijk ook een speciale ouderavond voor betrokkenheid ouders
  - Doordat het jaarlijks terugkeert, blijft het onderwerp verkeerseducatie levend
  - Het clustert de inspanning, waardoor er makkelijker tijd voor vrijgemaakt wordt
    - Efficiënte manier om verkeerseducatie een plek te geven in het onderwijs
  - Scholen in dezelfde kern kunnen samenwerken door samen activiteiten te organiseren
    - Scholen die nog weinig aan verkeerseducatie doen, kunnen hierbij aanhaken
- Draaiboeken voor verkeerseducatieweek zijn al beschikbaar via VVN
- Deelname aan verkeersweken kan gebruikt worden voor de ontwikkeling van een verkeersveiligheidskeurmerk voor scholen, zoals in Drenthe (Drents Verkeersveiligheidslabel)

Aanbeveling 3: communicatie

- Verschillende communicatiestromen: gemeente, VVN SWL, scholen en verkeersouders
  - “Ik als verkeersouder onderhoud het contact met VVN, niet de school.”
  - Het is niet erg dat er meerdere communicatiestromen bestaan, dat is zo gegroeid. Het gaat om de vormgeving en stroomlijning van de communicatie.
- Partijen hebben hetzelfde doel: optimale verkeersveiligheid en goede verkeerseducatie
- VVN SWL heeft alleen contact met scholen met een verkeersouder → kinderen op scholen zonder verkeersouder kunnen daardoor verkeerseducatie missen

Advies n.a.v. bijeenkomst op 7 mei 2019

- Gemeente en VVN SWL optimaliseren hun websites en verwijzen naar elkaar
- Communicatie beter afstemmen en stroomlijnen om doel te behalen en miscommunicatie en onduidelijkheden te voorkomen
  - Nog meer aandacht voor actuele contactinformatie van alle betrokkenen
- VVN SWL krijgt contact met alle scholen (via verkeersouder(s) of ander contactpersoon)
  - Een algemeen e-mailadres voor verkeersouder(s) of ander contactpersoon per school
  - Betrokkenheid ouders stimuleren door persoonlijke benadering via contactpersoon
- Optie: één platform voor alle verkeerseducatie in de gemeente
  - Alle informatie voor alle betrokkenen bij elkaar
  - Gemeente en VVN SWL stemmen af wat de meerwaarde van zo'n platform is

Aanbeveling 4: uitbreiding aanbod en aanpassingen schoolomgeving

Mogelijke toevoegingen aan het bestaande aanbod vanuit de gemeente:

- VOMOL (al aanwezig)
- Van 8 naar 1
- Meer aandacht voor smartphonegebruik op de fiets
- Meer aandacht voor praktijk en oefenen

Verbetering verkeersveiligheid schoolomgeving:

- Veel respondenten beoordelen de verkeersveiligheid van de schoolomgeving als “matig”
- Ieder jaar heeft gemeente budget beschikbaar om omgeving van 1 á 2 scholen te verbeteren (scholen kunnen zich hiervoor aanmelden)
- Weinig aanmeldingen voor budget voor het verbeteren van de verkeersveiligheid in de schoolomgeving
- Meer communicatie over de mogelijkheden

Vervolgstappen

N.a.v. de aanbevelingen kan gemeente de aanpak van de verkeerseducatie aanpassen. De eerstvolgende stappen hiervoor zijn:

- VVN SWL en/of gemeente gaat/gaan langs bij ontbrekende scholen om in gesprek te gaan en te enthousiasmeren
- De mogelijkheden voor verkeersweken worden verder onderzocht en eventueel uitgerold
- Gemeente en VVN SWL optimaliseren hun websites en verwijzen naar elkaar
- Aandacht voor actuele contactinformatie van alle betrokkenen en stroomlijning communicatie
- Met scholen wordt de inzet van een algemeen e-mailadres voor “contactpersoon verkeer” (verkeersouder(s) of anders) afgestemd
  - Scholen zonder verkeersouder krijgen ander contactpersoon
  - Betrokkenheid ouders wordt gestimuleerd door persoonlijke benadering via contactpersoon
- Gemeente gaat aan de slag met de uitbreiding van het aanbod van verkeerseducatieve programma's
- Communicatie over de mogelijkheid om budget aan te vragen voor verbetering van de verkeersveiligheid in de schoolomgeving wordt uitgebreid/verbeterd